

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЄСЛІВНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

**Гладкоскок Леся Григорівна,
Бухінська Тетяна Вікторівна,**
к.ф.н., доценти кафедри іноземних мов
для гуманітарних факультетів,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна

Вступ. Вивчення особливостей дієслівних словосполучень в сучасній англійській мові привертало увагу багатьох вчених. Дієслівні словосполучення – найпоширеніший тип прийменникових словосполучень, який є структурно-семантичною одиницею, що існує для розповсюдження дієслова шляхом розширення його лексичного значення, уточнення його змісту. Проблема класифікації дієслівних словосполучень ще недостатньо вивчена, оскільки існують певні розбіжності у поглядах щодо постафіксальних дієслів та еліптичних дієслівних словосполучень. З іншого боку, на сьогоднішній день проблема функціонування дієслівних словосполучень в сучасній художній літературі мало розглядалася, що і зумовлює **актуальність** даного дослідження.

Стаття присвячена вивченню дієслівних словосполучень в сучасній англійській мові.

Основними **методами** дослідження є методи описового та компонентного аналізу, які ми застосовуємо, аналізуючи морфологію дієслівного словосполучення та функціональний аналіз. Досліджуючи дієслівне словосполучення як структурно-семантичну одиницю, використовуємо метод контекстуального аналізу.

Метою роботи є дослідити особливості морфологічних і функціональних характеристик дієслівного словосполучення та описати і класифікувати типи дієслівних словосполучень на матеріалі художніх англійських творів.

Результати і обговорення. Постафіксальні дієслова, тобто складні дієслова з постпозитивними афіксами, які іноді також називають постпозитивними дієслівними приставками або постпозитивами, нерідко виступають в складі прийменникових словосполучень в якості їх ведучих членів. Наприклад:

*Everyone laughed and he **sat down by Dick*** [4, с. 52].

Постафіксальні дієслова, що входять до складу прийменникового словосполучення розрізняються за ступенем злиття їх компонентів; згідно з класифікацією Ю. А. Жлуктенко існує чотири типи цих дієслів: дієслова, які зберігають своє конкретне просторове значення (come on, go out, run away і т. д.); дієслова, які мають переносні значення (take off, put on і т. д.); дієслова, що володіють інтенсифікованим або перфектним значенням (kneel down, sink down, work away і т. д.); дієслова, що злилися в нові непохідні основи, значення яких не можна визначити через значення конститuentів (to give in, to give up і т. д.). Наприклад:

*He **rushed in upon him*** [5, с. 149].

*She **loored on with wondering eyes*** [4, с. 107].

Виходячи з того, що словосполучення входить в структуру речення, як його складова частина, компоненти якої знаходяться у відношеннях залежності, можна встановити, що дієслово *to be* може бути не лише ведучим компонентом, але і його частиною в словосполученні.

Виступаючи в якості конститuenta ведучого компонента прийменникового словосполучення, дієслово *to be* в сполученні з іменниками та прикметниками може утворити з ними єдине смислове ціле, що сполучається з залежним компонентом за допомогою прийменника. Наприклад:

*They all like him and I do too. So does Mary. She's **nuts about him*** [6, с. 85].

*...most people...**were apologetic about the whole thing*** [3, с. 98].

В якості конститuenta ведучого члена словосполучення дієслово *to be* нерідко виступає в сполученні з прийменниковими зворотами, що входять до складу препозитивної групи і такі обороти семантично нерідко співвідносні з

цілісно оформленими словами. Наприклад:

She could be of more use (more useful) to them ... [2, с. 327].

Стиснення структури прийменникових словосполучень з дієслівно-іменним ведучим членом підпорядковується загальним закономірностям, характерним для стиснення дієслівних прийменникових словосполучень.

Найбільше поширення серед стиснених прийменникових словосполучень є ті, в яких імпліцитними елементами є дієслова зі значенням “говорити”, “думати” і т. д.

В сучасній англійській мові в складі дієслівних прийменникових словосполучень в якості головного члена нерідко виступають допоміжні, модальні та інші службові дієслова, що є репрезентантами сполучених з ними дієслів, які вживаються в тому ж контексті (в межах складного речення або зверх фразової єдності). Наприклад:

I wouldn't kill a man for anything else, no. But I would for that [3, с. 283].

Еліптичні дієслівні прийменникові словосполучення нерідко виражені сполученням дієслова *to be* з препозитивною групою, коли іменний компонент присутній в попередньому контексті в сполученні з тим же дієсловом *to be* хоча і в іншій граматичній формі. Наприклад:

...someone can seem, and in fact be, quite different with one person from what he is with another [4, с. 133].

Експліцитна форма смислового дієслова, репрезентантом якої в словосполученні виступає допоміжне дієслово, може знаходитись від нього на значному віддаленні. Однак смисловий зв'язок між ними в межах зверх фразової єдності чітко відчувається. Наприклад:

The people you're going to deal with from now on are the kind who never kept their word to anyone, about anything, in their lives. They never have and never will. They won't to you [7, с. 39].

Еліптичні дієслівні прийменникові словосполучення, які широко розповсюджені в сучасній англійській мові, особливо характерні для розмовної

мови.

Висновки. В результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

Дієслівні словосполучення є найпоширенішим типом прийменникових словосполучень. Розповсюдження дієслова відбувається шляхом розширення його лексичного значення та уточнення його змісту.

З урахуванням морфологічної характеристики головних членів дієслівних словосполучень можна виділити такі основні типи:

1. словосполучення, головним членом яких є прості цілісно оформлені дієслова;
2. словосполучення, головним членом яких є складні дієслова;
3. словосполучення, головним членом яких є дієслівно-іменні елементи;
4. еліптичні дієслівні іменникові словосполучення.

В перспективі планується дослідження основних параметрів англійського прийменникового словосполучення та їх реалізація в художньому тексті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Жлуктенко Ю. А. Постпозитивные глагольные приставки в современном английском языке. Дис. канд. филол. наук. К., 1963. 180 с.
2. Dreiser Th. Sister Carrie. London. Foreign Languages Publishing House, 1968. 643 p.
3. Kipling K. Just So Stories. London. Progress Publishers, 1978. 615 p.
4. London J. Best Short Stories. - Garden City, New York, The Sun Dial Press, 1975. 598 p.
5. Mansfield K. Selected stories. – Moscow, Foreign Languages Publishing House, 1977. – 652 p.
6. Salinger J. D. The Catcher in the Rye. Penguin Books in association with Hamish Hamilton, 1973. 400 p.
7. Saroyan W. Piano. Modern American Short Stories. New York. Publishing House, 1970. 591 p.